

Opsamling fra borgerforslag fra Parallel Inddragelsesproces

Opsamling af plan:

I forbindelse med at Nykøbing Sj. er udpeget med i forsøgsordningen for Frie Bymidter har omkring 50–75 borgere – herunder både fastboende og sommerhusfolk – indsendt idéer til, hvordan Nykøbings bymidte kan gøres mere attraktiv, levende og smuk. Forslagene, der er indsamlet via opslag, e-mails og samtaler, viser et bredt lokalt engagement og mange sammenfaldende ønsker om at styrke bylivet, forskønne arkitekturen og skabe bedre sammenhæng i bymidten.

Borgerne foreslår især:

- **Forskønnelse og beplantning:** Kulørte facader, istandsættelse af 1800-talshuse, flere træer og grønne byrum.
- **Byliv og kultur:** Musik, markeder, udstillinger og aftenaktiviteter i gågaden og Kulturhuset.
- **Byhistorie og identitet:** Skiltning, små byhistoriske fortællinger og et lokalt købstadsmuseum.
- **Arkitektur og trafik:** Bedre forbindelser, forskønnede torve, færre biler i midtbyen og trafikomlægning ved de smalle stræder.
- **Kunst og udsmykning:** Skulpturer, vandkunst og visuelle byrumselementer.
- **Demokratisk inddragelse:** Ønske om lokale borgerråd, der sikrer borgernes indflydelse på byudviklingen.

Borgerne lægger vægt på, at midlerne bruges til at skabe liv, sammenhæng og skønhed i bymidten – frem for alene at renovere Grundtvigsskolen til museumsformål. Målet er at styrke Nykøbing som en levende, farverig og gæstfri købstad, der tiltrækker både besøgende og nye borgere.

Tekst tilsendt på mail Af Kurt Sørensen d. 29. oktober 2025 Uredigeret

Nedenstående er plakatoslag, der har været opsat forskellige steder i Nykøbing og i cafeer og butikker, samt uddelt personligt. Besvarelserne er indkommet til min email, telefonisk og personligt. De dækker også ofte flere personer (ægtepar).

Forslagene er tillige gentagelser, idet mange har mere eller mindre identiske forslag og mener altså det samme som mange andre.

Antallet af forslagstillere er ikke optalt, men skønnes at være 50-75 personer, heriblandt også nogle sommerhusfolk der engagerer sig i deres handels- og besøgsby. Forslag er modtaget i perioden august-oktober i år.

Desuden har nogle beboere i gågaden jævnligt talt indbyrdes om forslag, som bedre kan aktivere selve gågaden og dens tomme butikker og lokaler. Bymidten skal gøres attraktiv for fodgængere, hundeluffere, nysgerrige, weekendgæster, natteravnene. I stedet for at sprede aktiviteterne til nye lokaliteter og miste sammenhæng og overskuelighed.

(Vi har netop været i Køge, hvor ingen lokaler og butikker er ledige, hvor huse er velplejede og fremviser en utrolig tæt og levende bymidte. Et forbillede for Nykøbing).

mvh kurt

KÆRE MEDBORGER I NYKØBING

Borgerne i købstaden har med Lov om Frie Bymidter modtaget ca 10 millioner kr fra Folketinget til at gøre byen smukkere og mere attraktiv for borgere, tilflyttere og gæster fra sommerhusområderne.

Derfor spørger vi - Hvordan gør vi vores fantastiske bymidte endnu dejligere og mere tiltrækkende end i dag?

- * Skal der fx være flere træer på torve, pladser og langs veje?
- * Ønsker du finere arkitektur og istandsættelse af huse i gader og stræder med smukke farver?
- * Skal vi have vandkunst, flere skulpturer, en bysø?
- * Drømmer du om musik i gaden, børneteater, loppetorv?
- * Foreslår du trafikoplægning, nye bygninger, bænke, anderledes p-pladser?
- * Har du helt anderledes tanker?

Vi ser frem til en mængde nye og kreative ideer om byfornyelse langs gågaden. Send dine forslag som mail til ksoerensen@sol.dk.

Projektet udføres i samarbejde mellem borgerne, byens handlende og kommunen.

Med venlig hilsen

Kurt Sørensen

En købstad i kønne kulører

De 10 mio kr som Nykøbing by og borgere har fået foræret af Folketinget, skal bruges til et spændende arkitektur-eksperiment. Et borgerforslag ønsker at den klassiske købstad skal have nyt design og ny farvesætning og dermed omskabes til en af landets kønneste og mest tiltrækkende turistbyer. Det ligger i forlængelse af den arkitekturpolitik, som et enigt byråd vedtog i 2024.

Lov om Frie Bymidter muliggør at købstadens klassiske arkitektur piftes op og at husejere i midtbyen omkring kirken kan få individuelle tilskud til at istandsætte og opmale deres huse i kønne kulører. Planen er, at netop de gamle 1800-tals huse i stræderne skal opgraderes og sammen med kimmunens arkitekturafdeling iscenesættes på en ny måde ved hjælp af farver. Mønstret kendes fra flere især fynske købstæder som Assens, Fåborg og Kerteminde, hvis gamle huse lyser i blide gule, hvide, rosa, blå og grå farver i de små gader.

I Nykøbing er det stræderne omkring torv og kirke, der skal sættes i stand - Lindealle, Strandstræde, Kildestræde, Kirkestræde, Klintevej, Nørregade, Svanestræde. Her ligger husene skulder ved skulder, næsten anonyme og usynlige. Samtidig fyldes huller i husrækkerne efter nedlagte tankstationer og værksteder med nyopførte enkle huse. Og så er det tanken at der skal plantes snesevis af træer på torve og pladser og langs fortorve. Byen skal være køn med kulørte farver og et skær af 1800-tallets romantik. Den skal tiltrække turister og tilflyttere.

Farvesætningen gælder også andre huse. Byens Kulturhus med bibliotek og Pakhus, tegnet af arkitekterne Dissing+Weitling, tænkes istandsat udvendig med en beige eller sandfarvet kulør som oprindelig besluttet.

Borgeråd i byerne

Borgmesteren i Odsherred får hård kritik fra politiker-kolleger for sin ledelsesstil. Det samme gør hun fra borgerne, især i Nykøbing, hvor hun beskyldes for at have stjålet eller med egne ord "disponeret" over 10 mio kr, som byens beboere har fået bevilget fra Folketinget med Lov om Frie Bymidter. Her har borgerne ikke haft indflydelse på fremtidige forbedringer af deres by, som loven påbyder.

Det får nu beboere i flere byer til at kræve, at den kommende kommunalbestyrelse nedsætter borgerråd for byerne, som rådspørges inden der træffes beslutninger om forandringer af deres respektive lokalsamfund. Borgerne vil have medbestemmelse og vetoret i henhold til fx lokalplaner og vedtagne arkitekturpolitik.

Således har beboerne i Rørvig netop fået afvist og udskudt byggeri af ny købmandshandel, fordi de fandt at dens udseende ikke stemte overens med byens traditionelle byggeskik. Det har Odsherreds byråd og forvaltning måtte bøje sig for.

I Nykøbing kræver borgerne ligeledes at blive hørt om anvendelsen af den store bevilling fra Folketinget. De har masser af forslag til byforbedringer og -forskønnelser i bymidten, som går på tværs af borgmesterens forslag, som embedsfolk nu har arbejdet med i halvandet år.

Forslaget om såkaldte borgerråd for de enkelte byer skal sikre at de demokratiske spilleregler overholdes af kommende borgmestre og byrådsflertal. Det burde være en selvfølge at lokale beboere har indflydelse, hedder det i forslaget. Det bliver den kommende kommunalbestyrelse, der skal sikre borgerne sådanne rettigheder. Enevældens tid er længst forbi.

Effekt

Bevillingen fra Frie Bymidter på 10 mio kr til byforbedring og -forskønnelse af Nykøbing har fremkaldt en lang række forslag fra borgerne, som sigter på at gøre købstaden mere tiltrækkende for gæster, tilflyttere og borgerne selv. Formålet er at anvende bevillingen med bedst muligt effekt.

Samtidig har borgmesteren forslag om at anvende samme beløb på istandsættelse af den tidligere Grundtvigsskole, der skal rumme funktioner som museum, geopark og turistkontor.

Spørgsmålet er om borgernes eller borgmesterens forslag vil have størst effekt og tiltrække flest mennesker til bymidten?

* Hvor mange flere mennesker kommer til Nykøbing for personligt at besøge museet, Geoparks administration og Turistkontoret som følge af flytning til Grundtvigsskolen? Hvilken effekt får man ved at anvende 10 mio kr hertil? Er denne flytning 10 mio kr værd? Samtidig vil flytning af nævnte funktioner efter borgmesterens forslag indebære, at byens historiske Råd-, Thing- og Arresthus tømmes for funktioner og står tomt. Hvad skal/kan denne bygning anvendes til herefter?

* Hvormange flere mennesker kan forventes at komme til Nykøbing som følge af borgernes forslag til forbedring og forskønnelse af bymidten? Hvilken effekt vil det have for byens handelsliv og tiltrækning af nye borgere? Hvilken betydning vil borgernes forslag have for borgernes glæde og velvære ved at leve i Nykøbing? Vil det øge byens (ejendoms- og grund-) værdi?

Udsmykning

* Opstilling af skulpturer i tomme byhjørner.

* Etablering af vandbassiner, springvand o.a vandkunst med lyd- eller lyseffekt.

* Vandskulptur ved Statens Kunstfond på Torvet i stedet for nuv.skulptur (flyttes).

* Opstilling af mega-høj fonds-finansieret udsigts-skulptur af Olafur Eliasson.

Arkitektur:

- * Stræderne gøres til bymidte-attraktion ved istandsættelse af de enkle 1800-tals huse med kulørt farveskala og beplantning: Lindealle, Strandstræde, Kildestræde, Kirkestræde, Torvet, Svanestræde, Nørregade, inderste del af Klintevej og Rørvigvej. Stræderne udgør en homogen bebyggelse omkring middelalderkirken og de gamle skolebygninger.
- * Kulturhus/Bibliotek. Bygningskomplekset i forfald og behøver renovering inde og ude. Det er byens fornemmeste arkitektur ved Arne Jacobsens gamle tegnestue Dissing+Weitling. Huset var oprindeligt planlagt beigefarvet udvendigt.
- * Havnevej. Vejforbindelsen mellem Midtbyen (Havnegade) og Havnebyen behøver boligbebyggelse, som inddragelse i bykernen.
- * Vesterbro Torv. Ved det trafikkerede gadekryds opstilles høj plakatsøjle for arrangementer i Kulturhuset i stedet for de mange opslagstavler på husfacaden.
- * Grimme husfacader (og skiltning) langs gågaden ydes tilskud til istandsættelse, sådan som loven om Frie Bymidter muliggør.

Arrangementer

- * Arrangementer i Kulturhus/Pakhus trækker gæster til byen: foredrag, musik, diskussioner, oplæsning o.a. Aftenarrangementer skaber liv uden for butikkernes åbningstid.
- * Arrangementer i Odsherred Teater, hvor forestillinger gerne spilles om aftenen og besøg ofte kombineres med måltid i gadens spisesteder.
- * Høstmarked med lokale producenter.

Byhistorie

- * Ved offentlige pladser opsættes tavler/snublesten, der kort fortæller om stedets/bygningens historiske baggrund.
- * Skiltning der henviser til Byhistorisk Museum og Grundtvig Museet.
- * Butiksløkkale som købstadsmuseum med tegninger, bykort, gamle fotografier, modelleringer.

Grundtvigsskolen

- * Arkitekt Einar Andersens skolebygning ombygges til boliger. Senere tilføjelse fjernes og erstattes af træer og buske.

Beplantning

- * Træer langs nordsiden af Svanetorvet. Til forskønnelse af det gamle Bagstræde.
- * Træer langs nordsiden af Torvet, hvor der ligger en stribe cafeer. Der eksisterer landskabsarkitektplaner om plante træer på Torvet og visuelt forbinde træerækkerne ved Lindealle med træerne langs gågaden. Planen blev ikke gennemført, fordi man forinden ville kloakforbedre og belægge Torvet med brosten.
- * Træer ved Bibliotekstorvet og ved den inderste del af Vesterbro.
- * Træbeplantning ved p-pladsen Brændergården.
- * Træbeplantning ved p-pladsen Holst Have/Odsherred Teater.
- * Træer langs Kirkestræde.
- * Træer langs Havnegade mod Stationspladsen. Skiltning til Lystbådehavn, kunstneratelier og udstillingsbygninger ved havneområdet.
- * Træer langs den inderste del af Grundtvigsvej.
- * Retablering af Bysøen som bypark med træbeplantning, bænke og ø for rugende svanepar.
- * Træer langs Grønnestestræde. Skiltning med henvisning til spadserevej til købstadens gamle lystskov Grønnesteskoven og til Anneberg Kulturparks attraktioner.

Liv i Gågaden

- * Ugentligt Loppetorv på Nytorv.
- * Musik ved Stadsorkestret, jazzorkestre, folkesangere, gøglere o.a i Gågaden.
- * Udstillingsliv, Hundetræf, festivals o.a komsammen i Gågaden.
- * Overdækket Mødesteds-pavillon i gågaden for natteravne.

Trafikoplægning

- * Holtets Plads. Pladsen foran kirken omlægges, brostenbelægges og ensrettes med mindre trafik.
- * Kildestræde. Trafikken i det smalle stræde omlægges og aflastes for gennemkørende trafik ved ny vejføring Stationspladsen/Remisevej/Altavej/Rørvigvej. Strædet beplantes.